

Så kan Sverige bli en magnet för life science

»Nu i höst hoppas vi att regeringen tar sitt ansvar.
Tillsammans kan vi göra Sverige till ett föregångsland.«

Sverige har en hög ekonomisk tillväxt. Samtidigt kommer vårdkostnaderna att öka kraftigt framöver. För att förbättra hälsan och ha kontroll på kostnaderna måste vi både förebygga sjukdomar på ett bättre sätt och använda forskning och nya metoder för att nå bättre behandlingsresultat.

Många länder satsar nu stort på medicinsk forskning och innovation för att möta utmaningen med ökande vårdkostnader, men också för att locka till sig investeringar och arbeten och öka skatte- och exportintäkterna.

Hur är då läget i Sverige? Minst sagt oroväckande! Sverige har en negativ tillväxttakt för forskning och utveckling (FoU) i relation till BNP. Det är den tredje lägsta tillväxttakten bland samtliga 28 EU-länder sedan 2000.

Den främsta förklaringen till att Sverige sackar efter är att företagen flyttar sin FoU till andra länder. För att öka vår konkurrenskraft och möta den stora samhällsutmaningen med ökande vårdkostnader borde de offentliga investeringarna i medicinsk forskning fördubblas till att på sikt motsvara 4 öre per vårdkrona.

Men det räcker inte att öka resurserna. Det är också nödvändigt med strukturförändringar för att vi ska få ut mer av varje forskningskrona. I Forska! Sveriges nätverk »Agenda för hälsa och välbefinnande« samverkar 30 organisationer från alla delar av life science-systemet för att skapa bättre förutsättningar för forskning och innovation för att öka hälsan i Sverige. Våra förslag är i korthet:

- För att skapa en excellent forskning och utbildning vill vi förändra strukturen och underlaget för statens stöd till forskning vid lärosäten och justera meriteringssystemet. För den medicinska forskningen som bedrivs nära patienten, så kallad kli-

nisk forskning, behövs tydliga karriärtjänster.

- För att få en kvalitetsdriven vård med patienten i fokus vill vi ha en bättre utvärdering av behandling, utbildning och forskning där etik och patientsäkerhet är centralt. Vi vill införa ackreditering av universitetssjukvård, få en särskild fond för introduktion av innovativa metoder samt utveckla och harmonisera vårdens ersättningsystem. Det behövs också en nationell struktur som underlättar insamling, användning och delning av data.

- För att få ett internationellt konkurrenskraftigt näringslivsklimat vill vi ha en skattepolitik som stimulerar forskning och utveckling i företag, skapa specialiserade forsknings- och behandlingscentra, säkerställa tillgång till kapital för små växande företag och stärka innovationsupphandlingen.

Vi presenterade en omfattande rapport med lägesanalys och åtgärdsförslag för de tre ministrarna ansvariga för hälsa, näringsliv och forskning på en stor konferens 2015. I år kompletterar vi med en rapport som beskriver hur aktörerna själva är beredda att ta sitt ansvar för att åtgärderna ska kunna genomföras så effektivt som möjligt.

Nu hoppas vi att regeringen tar sitt ansvar för de delar som kräver politiska beslut. Hösten 2016 läggs en tio-årig proposition för högre utbildning, forskning och innovation fram. Det är ett ypperligt tillfälle för den satsning som Sverige nu behöver göra.

Tillsammans kan vi göra Sverige till ett föregångsland, en global nyckelaktör som attraherar högkvalificerad kompetens och blir en magnet för life science. Vi har ingen tid att förlora, vare sig man ser till patienterna, vårdkostnaderna eller vårt gemensamma välbefinnande.

Anna Nilsson Vindefjärd

är grundare av den oberoende stiftelsen Forska! Sverige och dess generalsekreterare. Hon är även medlem i regeringens expertråd för life science, samt ledamot i Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademien.